

Massiv blyforurening i

Dialog mellem kommunen og Fanø Sejlklub om en overtagelse – samtidig foreslår ingeniørfirma, at Miljøstyrelsen afklarer betingelser for bortskaffelse af forurenede bundmateriale

FORURENING - En del af bunden af lystbådehavnen i Nordby er massivt forurenede af bly. I andre dele af havnen er der fundet tungmetaller som blandt andet arsen, cadmium, kobber og zink samt stoffet TBT, der stammer fra

skibsmaling. Her er mængderne ikke så høje, om end de ligger over gennemsnittet for danske farvande.

Det betyder, at materialet ikke umiddelbart kan dumpes på de nære klappladser, men skal sejles ud i Vesterhavet – og så kan det blive en bekostelig affære, at få havnen gjort dybere.

Op mod seks mio. kr.

I værste fald kan det koste op mod seks millioner kroner. I bedste fald vil udgiften 'lande' på godt fire millioner kroner.

Sådan lyder vurderingen fra ingeniørfirmaet Orbicon, der har undersøgt havnebunden via godt 30 prøver og analyser. Samtidig ligger det fast, at havnen efterhånden er så tilsandet, at en uddybning er den eneste mulig-

hed, hvis den skal overleve ret meget længere.

"Endnu kender vi ikke situationen helt præcist. Eksempelvis kan det være et enkelt bilbatteri, der er skyld i den massive blyforurening i en del af havnen", oplyser viceborgmester Marius Nielsen, V.

Driften kan overdrages

Han vurderer derfor, at der skal yderligere analyser til, før den side af sagen er afklaret. Men han holder samtidig fast i, at Fanø Kommune, der ejer havnen, ønsker at overdrage driften af den til Fanø Sejlklub. Fanø kommune agter dog at beholde selve ejerskabet af havnen.

Viceborgmesterens vurdering er dog også, at Fanø Kommune – en sidste gang – vil være med til at dele udgiften til en oprensning fifty-fifty med sejlklubben. Sådan har det været kontraktligt aftalt i en årrække,

Bilbatteri måske årsag til massiv blyforurening

BATTERI – Noget tyder på, at det kan være et batteri fra en bil – dog nærmere en båd – der er årsag til den massive forekomst af bly i en del af lystbådehavnen. Derfor foreslår rapporten fra ingeniørfirmaet Orbicon da også, at der sker en nærmere kortlægning af det 4.000 kvadratmeter store delområde C.

Flere mulige kilder

"Det er særdeles muligt, at en kortlægning vil afsløre en punktkilde til forureningen", hedder det i rapporten – men ingen tør gætte på, hvor dét batteri i givet fald kommer fra.

De andre tungmetaller, der er konstateret i havnebunden, kan derimod komme flere steder fra. Her peger Orbicon på mulige kilder som blandt an-

det spild i forbindelse med lastning og losning, udledninger fra industrivirksomheder, værftsaktiviteter, udsivning fra grunde, overfladevand samt rengøring og klargøring af lystbåde. Forureningen kan desuden stamme fra skibstrafik og oliespild m.v.

Stoffet TBT, der også er konstateret i bunden af havnen, er ikke et tungmetal, men stammer fra en særlig bundmaling, der tidligere blev brugt for at undgå begroning på undersiden af skibe og både. Det skadelige stof bliver løbende frigivet til vandet, hvorefter det synker ned og går i forbindelse med materialet på bunden. Stoffet har været forbudt i Danmark siden 2003 og på verdensplan siden 2008.

-jeby

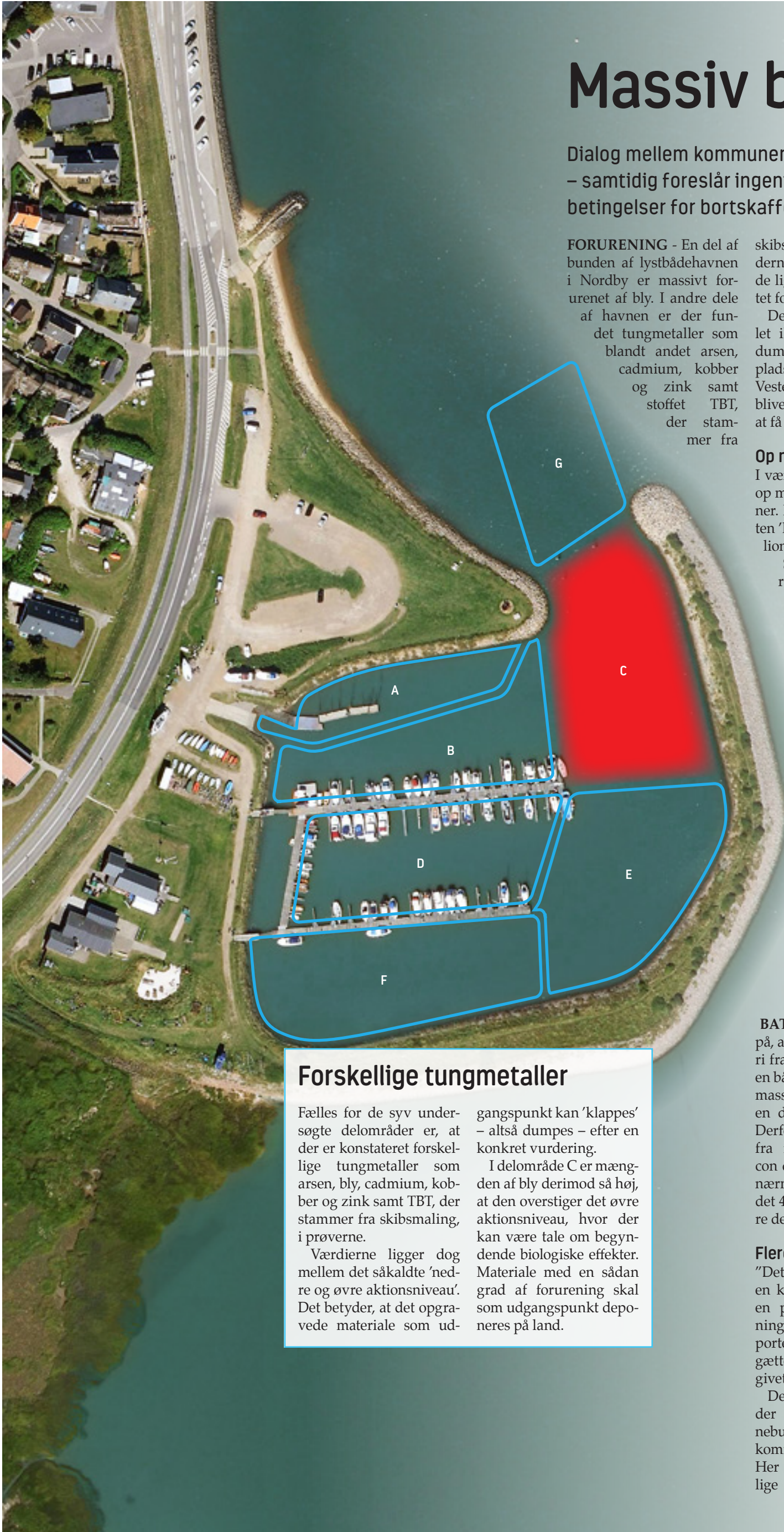
Forskellige tungmetaller

Fælles for de syv undersøgte delområder er, at der er konstateret forskellige tungmetaller som

Værdierne ligger dog mellem det såkaldte 'nære og øvre aktionsniveau'. Det betyder, at det opgravede materiale som ud-

gangspunkt kan 'klappes' – altså dumpes – efter en konkret vurdering.

I delområde C er mængden af bly derimod så høj, at den overstiger det øvre aktionsniveau, hvor der kan være tale om begyndende biologiske effekter. Materiale med en sådan grad af forurening skal som udgangspunkt deponeres på land.

del af lystbådehavnen

men den kontrakt er udløbet, og nu er den politiske holdning, at sejlklubben må klare fremtidens udgifter på egen hånd.

Betal selv fremover

"Naturligvis er det et spørgsmål, der skal afklares i byrådsalen, men en oprensning var allerede på tale, inden kontrakten udløb. Den strandede den gang på, at sejlklubben ikke havde pengene, men jeg tror, byrådet vil leve op til sin del af ansvaret. Derefter vil det være slut, og der er da heller ikke afsat penge på budgetoverslaget for 2017," lyder meldingen fra Marius Nielsen.

Han tilføjer dog i den forbindelse, at sejlklubben

muligvis kan låne til sin del af udgiften hos kommunen.

Svært at dumpe

Forureningen betyder, at havnen ikke blot kan graves dybere, hvorefter det opgravede materiale bliver 'klappet' – dumpet – på de nærliggende klappelser i Fanøsund, der er et såkaldt 'Natura 2000-område'. Det skal altså klappes et andet sted, og muligvis kan forureningen af bly i visse dele af havnen være så massiv, at det opgravede materiale herfra skal deponeres på land.

Ingeniørfirmaet bag rapporten opfordrer derfor til, at Miljøstyrelsen hurtigst muligt kommer 'på banen'

så mulighederne for klappning kan blive afklaret.

Samtidig anbefaler firmaet, at der bliver taget kontakt til en række entreprenører for at få afklaret udgiften til opgravning af havnebunden.

Allerede nu er Fanø Kommune og sejlklubben i dialog med hinanden. Flere møder er afholdt, og ét mere er programsat til slutningen af juli.

Foreløbig er det aftalt, at sejlklubben til næste møde får lavet budgetter og overslag over, hvad det vil koste klubben at overtage driften af havnen.

Tekst: Jens Bytoft

Illustration: Casper Heiberg

Formand John Nielsen, Fanø Sejlklub, ser positivt på mulighederne for at skaffe penge til oprensning af havnen.

Sejlklubbens formand: Vi skal nok finde pengene

LETTET – John Nielsen, formand for Fanø Sejlklub, drog lidt af et lettelsens suk, da han var færdig med at læse rapporten fra ingeniørfirmaet Orbicon, hvor der bliver sat ord, tal og resultater på de prøver, der er hentet op fra bunden af lystbådehavnen i Nordby.

"Efter min mening ser det ikke så slemt ud. De prøver, der blev taget tilbage i 2012, var en hel del værre end de nye. Selvfølgelig er det træls, at der er tungmetaller i muddret på bunden, men vi kan da glæde os over, at mængden af TBT er blevet mindre," mener John Nielsen.

Alternativet er værre

Sejlklubbens formand fastslår samtidig, at klubben nok skal finde sin halvdel af pengene til at få foretaget den fornødne oprensning og uddybning af lystbådehavnen – også selv om det kan blive dyrt at få skilt sig af med det opgravede materiale.

"Skal det væk, så skal det væk. Alternativet vil være,

at der ikke længere er en lystbådehavn på Fanø, og det er der vel ingen, der kan forestille sig".

Dermed antyder John Nielsen også, at sejlklubben kan være parat til at opfylde det kommunale ønske om, at klubben overtager driften af den kommunalt ejede lystbådehavn, hvis der kan opnås enighed om hvordan.

Bør få holdbar løsning

"Men, hvis det sker, bliver det ikke noget, vi bare gør uden videre. Inden vi eventuelt skriver en check på vores del af regningen for en oprensning, skal der – ligesom vi ønskede efter sidste oprensning – findes en holdbar løsning, der sikrer, at vi ikke står med det samme problem igen om syv-otte år," fortsætter John Nielsen.

"Hvad den løsning skal være, ved jeg ikke. Der kan komme flere muligheder i spil, men i hvert fald mener jeg, at det spørgsmål bør være en del af dialogen, vi har med Fanø Kommune,"

lyder det fra sejlklubbens formand.

Han peger i den forbindelse på, at 'historien om Fanø Lystbådehavn' ikke blot handler om at påvise tungmetaller og TBT, men også om, at der hver eneste dag året rundt strømmer op mod otte kubikmeter sand ind i havnen.

Et evigt problem

"Det kommer ind med vind, vejr og tidevand. Derfor vil problemet med tilsandning vende tilbage igen og igen, hvis ikke der bliver fundet en holdbar og langsigtet løsning".

Her og nu mener John Nielsen, at der skal graves ca. halvanden meter havnebund væk, inden den lokale lystbådehavn atter er i topform. Det svarer til ca. 24.000 kubikmeter.

Det tal kan dog vokse, hvis der skal graves mere bund væk i den del af havnen, hvor der er konstateret blyforurening.

Tekst og foto: Jens Bytoft

Sønderhos selv lærte bådebygger, Børge Fischer Jensen, byggede 'Martha' i 1975

Det gode skib Martha stævner ud på rutesejlad i Vadehavet til foråret

Næste år til maj begynder sejladsen med turister i Vadehavet mellem Ribe og Kammerslusen og senere Mandø og Sønderho

SEJLADS – I maj 2018 stævner det gode skib 'Martha' ud på sin jomfrufærd – i hvert fald når det gælder fast rutesejlad med turister, der ønsker at opleve turen mellem Skibbroen i Ribe og Ribe Kammersluse.

Senere følger ture til Mandø. Det sker i samarbejde med Mandø Event, og når sejltrengen til Sønderho er uddybet, gælder det sejlad mellem Sønderho og Ribe.

Det oplyser Vibeke Schött, der er formand for foreningen Skøgum. På frivillig basis arbejder foreningens medlemmer for at fremme de maritime aktiviteter i Vadehavet, og en af de aktiviteter er altså til-

buddet om turistsejlad på Ribe Å og i Vadehavet.

"Vi glæder os meget til, at vi i 2018 kan tilbyde både sejlad og enestående naturoplevelser på Ribe Å og i Vadehavet," tilføjer formanden.

Hun kan også fortælle, at foreningen lige nu er på udflugt efter skippere, der har lyst til at tage en tur med båden og dens passagerer.

'Kuttermodel' for penge

"Martha kommer til at sejle efter 'kuttermodellen', hvor den ene halvdel af billetindtægten går til skipperen og den anden halvdel til skibet," oplyser hun.

Sønderhos selv lærte bådebygger, Børge Fischer

Jensen, byggede 'Martha' i 1975. Hun er en godt 10 meter lang, klinkbygget træbåd, der i dag bliver betegnet som bevaringsværdig. I øjeblikket er hun ved at blive sat i stand hos C. J. Skibs- og Bådebyggeri i Egersund.

Obbekjerfonden i Ribe er hovedsponsor for projektet og istandsættelsen ventes at løbet op i omkring en million kroner.

'Martha' er i øvrigt ikke det første skib, der tilbyder rutesejlad på Ribe Å. Tidligere var der faste afgange med rutebåden 'Riberhus'. Den blev dog indstillet i begyndelsen af 1990'erne.

Tekst: Jens Bytoft

Administrationen ved Fanø Vand A/S holder sommerferielukket i ugerne 29, 30 og 31.
Hvis der i perioden er spørgsmål vedr. vand – ring venligst 4013 2268
Vedr. spildevand – ring venligst 4098 6484

FanøVand

Fanø Vand A/S • Stadionvej 11 A, 6720 Fanø
Tlf: 24 45 00 88 • sb@fanoevand.dk • www.fanoevand.dk

SØNDERHO
Danmarks Smukkeste Landsby

Besøg os på www.soenderho.dk

Hver anden uge hele sommeren

– hele øen rundt!

fanøposten.dk